

ΕΛΛΗΝΙΚΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΟΣ ΣΥΛΛΟΓΟΣ

ΠΛΑΤΩΝ

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΩΝ
ΚΑΙ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩΝ

ἘΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΚΑΤΑ ΜΗΝΑ

ΤΟΜΟΣ Ζ΄.

Ὅτι δὲ καὶ περὶ αὐτοῦ ἐκείνην ἰδέουσαν
βουλεύσασθε ἢ περὶ ποιήσεως καὶ αὐτοῦ καὶ
τῶν αὐτῶν ἰδέσθαι. (Ἰλλ. Πλάτων).

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ,

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Χ. Ν. ΦΙΛΑΔΕΛΦΕΩΣ

—
1884

Ε.Υ.Δ. της Κ.τ.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΣΦΡΑΓΙΣ; ΕΞ ΛΙΓΙΟΥ.

Ὁ κ. Κ. Νιόλερ ἐν τῷ ὑπ' ἀριθ. 379 φύλλῳ τοῦ περιοδικοῦ «Ἐστίας» ἐξέδωκεν ἀποτύπωμα χριστιανικῆς τινος ἐξ ὀπτιῆς γῆς γῆς σφραγίδος(;) εὐρεθείσης ἐν Λιγίῳ τῷ 1869 καὶ ἐχούσης ἐπιγραφὴν, περὶ τῆς ἀναγνώσεως τῆς ὁποίας ὀδηγίας μόνον τινὰς δίδωσιν ἀναμένων ταύτην παρὰ τῶν περὶ τὴν ἐπιγραμματολογίαν ἀσχολουμένων. Τὴν ἐπιγραφὴν ταύτην πρῶτος ἀνέγνω ὁ φιλτατός μοι κ. Λαμπάκης καὶ ἐξέδωκεν ἐν τῷ Δελτίῳ τῆς Ἱστορικῆς καὶ Ἐθνολογικῆς ἐταιρίας τῆς Ἑλλάδος ἐν τῷ γ'. τεύχ. τοῦ μηνὸς Φεβρουαρίου ε. ἔ. σελ. 508 κ. ε. μεθ' ἱκανῶν καὶ καλῶν παρατηρήσεων. Ἄλλ' ἐπειδὴ νομίζομεν ὅτι πλημμελῶς ἔχει ἢ τοῦ φιλτάτου ἀνάγνωσις, διὰ τοῦτο προτείνομεν ἑτέραν.

Ἴνα δέ τις κρίνῃ περὶ τοῦ ὄρθου ἢ μὴ τῆς ἡμετέρας ἀναγνώσεως παρατιθέμεθα τὸ ἀποτύπωμα τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος σφραγίδος τῆς τῆς:

Ὁ κ. Λαμπάκης περὶ ταύτης αὐτολεξεί λέγει τάδε·

«Ἡμεῖς εἰς τὰ γράμματα τῆς σφραγίδος ταύτης τὴν σειρὰν
»ταύτην ἐδιόκκαμεν

ΕΝΒΕΡΟΥΟΙΚ

» τὸ ἐν σφραγίδι ὡς Η φαινόμενον οὐχὶ Η, ἀλλὰ Ι λαβόντες, πα-
 » ρατεταμέναι τὰς κεραίας ἔχον, ἐπομένως ἀνέγνωμεν ΣΥΒΕΡΟΥ
 » ΟΙΚ[ΟΣ] Συβέρου οἶκος. Τὴν γνώμην μου ταύτην μετ' ἰχνο-
 » γραφήματος ἐθεώρησα καλὸν ὅπως ἀνακοινώσω τῷ ἐν Λειψία
 » φίλῳ κ. V. Schultze, ἰδρυτῇ τοῦ ἐκεῖσε χριστιανικοῦ μουσείου
 » καὶ ἐγκρίτω συγγραφεῖ σπουδαίων ἔργων τῆς χριστιανικῆς ἀρ-
 » χαιολογίας, ὡς καὶ τῷ ἐν Βερολίῳ σοφῷ τῆς χριστιανικῆς ἀρ-
 » χαιολογίας καθηγητῇ κ. Piper. Ἀμρότεροι ὁμοῦς οὐδεμίαν ἔν-
 » νοιαν ἐκ τῆς σφραγίδος ταύτης ἠδυνήθησαν νὰ ἐξαγάγωσιν· ὁ
 » μὲν κύριος Schultze ἔδωκε τοιαύτην σειρὰν εἰς τὰ γράμματα
 » ΣΥΒΕΡΟΚΗCO ἀφίνων εἰς ἐμὲ τὴν ἔννοιαν τούτου· ὁ δὲ κ.
 » Piper φρονεῖ ὅτι ἴσως πρέπει ν' ἀναγνώσωμεν ΒΕΡΟCΟV
 » (Βηρεσσόν), τὰ δὲ στοιχεῖα

Ξ Ι Π

» ὑπολαμβάνει ὅτι ἀποτελοῦσι καθ' ἑαυτὰ ἰδίαν ἔννοιαν, τὸ στοιχεῖον

Ι

» ἐκλαμβάνον ὡς Η, τὸ δὲ

Ξ

» ὡς ὄρθιον M.

» Ἐπὶ τέλους μοὶ γράφει ὅτι οὐδεμίαν δύναται νὰ δώσῃ ὠρι-

»σμένην τοῦ πράγματος ἐξήγησιν, φρονεῖ δ' ἐπὶ τὸ ἀρχαιολόγημα
 »τοῦτο πιθανῶς ἦν σφραγὶς χριστιανοῦ τινος τεχνουργοῦ. Ἡμεῖς
 »φρονούμεν ὅτι εἰς τὰ γράμματα ταῦτα δυσκόλως ἐτέραν σειρὰν
 »δυνάμεθα νὰ ζωσώμεν, ἀφ' ἣν ἀπ' ἀρχῆς ἐδώκαμεν. Ἡ δίφθογγος

ΟΥ

«[ου] ἐν τῇ λέξει ΣΥΒΕΡΟΥ ἐχωρίσθη, τὸ μὲν Ο δεξιᾶ, τὸ δὲ
 »Υ ἀριστερᾶ, προσεθέσαμεν δὲ μόνον τὴν κατάληξιν ΟΣ ἐν τῇ
 »τελευταίᾳ λέξει ΟΙΚ[ΟΣ] ἧς τὸ Κ ἐστὶ κεκλιμένον.»

Κατ' ἐμὴν γνώμην καὶ κί τρεῖς αὗται ἀναγνώσεις εἶνε ὅλως
 πλημμελεῖς, ἅτε οὐδεμίαν ἔννοιαν παρέχουσαι· ἡ μόνη δὲ ὀρθὴ
 ἀνάγνωσις εἰς τε τὴν ἔννοιαν καὶ τὴν ὁμαλήν καὶ φυσικὴν σειρὰν
 τῶν γραμμάτων εἶνε ἡ ἐξῆς·

ΕΝ ΒΙΟΥ ΕΡΚΟ (S)

τουτέστι Σύ [ὁ σταυρὸς δηλ.] βίου ἔρκος [εἶ].

Κατὰ τὴν ἀνάγνωσιν λοιπὸν ταύτην ἔχομεν ἀσφαλῆ ἔννοιαν,
 περὶ ἧς, νομίζω, δὲν εἶνε ἀνάγκη μηδὲν νὰ προσθέσω, ἅτε λίαν
 εὐλήπτου καὶ σαφοῦς οὔσης. Ἐκ τῆς ἐννοίας ταύτης γίνεται δη-
 λον ὅτι ἡ περὶ ἧς ὁ λόγος μικρὰ ὀπτὴ πλίνθος δὲν εἶνε σφραγίς,
 ἀλλὰ φυλακτήριον, ὡς μαρτυρεῖ καὶ τὸ τρῆμα, ὅπερ ὄπισθεν ἐπὶ
 ἐξοχῆς τινος πρὸς τὸ ἄνω μέρος τοῦτου φέρει⁽¹⁾ καὶ ὅπερ εἰκότως
 ἐχρησίμευε πρὸς ἀνάρτησιν ἀπὸ τοῦ λαιμοῦ. Εἶνε δὲ γνωστὸν, ὡς
 καὶ ὁ κ. Λαμπάκης λέγει,⁽²⁾ ὅτι οἱ χριστιανοὶ ἔφερον τοιαῦτα
 ἐξ ὀπτῆς γῆς, λίθου, ξύλου κτλ. φυλακτήρια.

Ἄθηναι.

Η. Ν. ΗΡΕΙΔΤΗΣ

(1) Ὅρ. «Ἔστ.» σελ. 222.—(2) Ὅρ. Δελτ. σελ. 544.